

JOZUA 1:10-18

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus!

Geloof is mededeelzaam. Iemand die in God gelooft, in Zijn heilig Woord, in het evangelie der zaligheid, zal telkens de neiging voelen ook anderen daarvan deelgenoot te maken. Geloof is mededeelzaam! Dat kunt u aan Jozua zien, want die had van God een bevel ontvangen dat geloof vroeg. De HERE had immers gezegd: "Mijn knecht Mozes is gestorven; welnu, maak u gereed, trek over de Jordaan hier, gij en dit gehele volk, naar het land dat Ik hun, de Israëlieten, geven zal."

Nu weten we dat het voorjaar was toen Jozua dit bevel ontving. Dus stond de rivier de Jordaan vol water. Trek die eens over met mannen, vrouwen en kinderen, met schapen en lammetjes! Jozua heeft natuurlijk ook niet geweten hoe dat moest. Maar Jozua had Gods beloften gehoord over dat grote en wijde land dat de HERE al aan de vaderen beloofd had, en dat Hij nu aan deze Israëlieten zou geven. En Jozua heeft bij zichzelf gedacht: "Zou iets voor de HERE te wonderlijk zijn? Hij spreekt toch en het is er, Hij gebiedt toch en het staat er?" Dus heeft Jozua God op Zijn woord geloofd. Dat blijkt uit het schriftgedeelte waarover we vandaag gaan spreken.

Daaruit vernemen we namelijk dat Jozua er onmiddellijk toe overgegaan is de Goddelijke opdracht uit te voeren. Daardoor heeft hij niet alleen zijn eigen geloof getoond, maar tevens zijn geloof aan anderen medegedeeld! Hij heeft namelijk Gods bevel op zó'n manier doorgegeven, dat iedereen begreep: nu komt het aan op gelóven! Hij heeft namelijk twee opdrachten gegeven: één aan geheel Israël, en één aan de bekende 2½ stam: Ruben, Gat en de halve stam van Manasse. En door die beide opdrachten heeft hij de oproep laten uitgaan tot geloof. Geloof! Er is tussen het een en het ander maar een klein, een zeer klein verschil geweest. 't Is maar een nuance-verschil geweest; een kwestie van richting voor het geloof. Want ons geloof is niet alleen bepalend voor onze verhouding jegens GóD, maar ook voor onze verhouding jegens mensen, zeker tot het vólk van God! Welnu, Jozua heeft twee dingen gedaan. Hij heeft ten eerste aan alle stammen van Israël bevel gegeven zich gelovig te gedragen tegenover God, en hij heeft ten tweede de 2½ stam bevel gegeven zich gelovig te gedragen tegenover Gods geméente.

Over het eerste leest u in vers 10 en 11. "Toen beval Jozua aan de opzieners van het volk: ga midden door de legerplaats en beveel het volk aldus: bereid u teerkost, want binnen drie dagen zult gij die Jordaan hier overtrekken om bezit te nemen van het land dat de HERE uw God u tot een bezitting geven zal."

Op het eerste gehoor zou u het zo niet zeggen, maar deze boodschap, die Jozua door heel de legerplaats heen heeft laten omroepen, heeft een ietwat militaire klank gehad. Dat zou u eerder gemerkt hebben wanneer men zich voor de vertaling van het woord dat nu is weergegeven door het woord "teerkost", bediend had van ons woord "proviand". Soldaten op mars zijn voorzien van proviand! De soldaten van Gideon bijvoorbeeld waren voorzien van proviand; Richteren 7. Daar staat dan hetzelfde Hebreeuwse woord als hier. Vergeten we niet dat God aan de Israëlieten een militaire taak had opgedragen! God had namelijk met die goddeloze bevolking van Kanaän nog altijd een rekening te vereffenen, want de Kanaänieten zijn voorbeeldeloos-onzedelijke mensen geweest. Zó erg, dat God aan een gedeelte ervan al Zélf het doodvonnis voltrokken heeft in de dagen van Abraham. Ik heb het oog op de steden Sodom en Gomorra, Adama en Zeboïm. Daaraan heeft God toen Zelf al vanwege haar verregaande slechtheid een einde gemaakt. Maar de rest zou door Israël uitgeroeid moeten worden. Men bedenke dus wel dat, toen Israël zich door Jozua hoorde oproepen om proviand klaar te maken teneinde binnen drie dagen de Jordaan te kunnen overtrekken, het volk van God werd opgedragen tot het voeren van een héilige oorlog; een oorlog in opdracht van GóD, tegen vijanden van God! Vandaar dan ook dat Jozua die oproep door heel het leger heen heeft laten plaatsvinden door middel van de opzieners!

Opzieners! De Statenvertaling had het woord "ambtslieden". Naar aanleiding van dit woord zou heel wat te zeggen zijn in verband met de inrichting van het gemeentelijke leven onder oud-Israël, en

daarna onder de eerste christenen. Die opziemers stonden namelijk in dienst van de ouden, of ouderen, of oudsten. Ze konden zelf ook wel tot die ouden behoren, maar dat behoefde niet. En het kón soms ook niet, omdat aan die opziemers of ambtslieden allerlei werk door de vergadering der ouderen was opgedragen, waartoe wat àl te oude mannen de kracht niet meer hadden. Zo was aan deze opziemers of ambtslieden bijvoorbeeld de uitvoering opgedragen van de doodvonnissen die geveld waren door de rechters, en die rechters waren uiteraard bedaagde mensen, ouderen. En zo was aan deze opziemers of ambtslieden ook de zorg voor militaire zaken opgedragen. Bijvoorbeeld het registreren van alle jongens die de leeftijd van 20 jaar bereikten, want dan kwam men te behoren tot "de getelden", de dienstplichtigen. We begrijpen nu waarom Jozua zijn oproep om proviand gereed te maken teneinde binnen drie dagen de Jordaan te kunnen overtrekken, door heel de legerplaats heen heeft laten klinken door middel van deze opziemers of ambtslieden. Dat lag eenvoudig voor de hand, dat behoorde vanzelfsprekend tot de taak van déze mannen. Mannen die wel niet jong meer waren, maar toch ook nog niet al te zwak en oud.

Eerst nu nog iets over de boodschap die Jozua door deze mannen heeft laten overbrengen. Zij moesten Israël niet alleen bevel geven zich van proviand te voorzien, maar ze moesten er ook bijzeggen, waarvoor die proviand zou dienen, namelijk: om binnen drie dagen de Jordaan over te trekken, en om daarna het beloofde land in bezit te gaan nemen. Nu, al zóú men het niet geweten hebben, dan wist men het nú toch zeker: dat betekende órlog! Natuurlijk zouden de inwoners van Kanaän straks echt niet met gekruiste armen klaar staan om zich lijf en goed te laten ontnemen!

Van die inwoners van Kanaän wisten de Israëlieten heel wat af! Ongeveer veertig jaar eerder hadden de tien verkenners daarover al schokkende dingen gerapporteerd! "Daar hebben we steden gezien met muren tot hoog in de lucht en zúlke grote lange kerels, dat wij onszelf tegenover hen als sprinkhanen zo klein voelden!" U kent de geschiedenis van Kades wel: Numeri 13. Dat ongeloof van veertig jaar eerder had Israël een massa mensenlevens gekost "in die zeer vreselijke woestijn", zoals Mozes dat zelf zei.

Ziedaar de situatie. Híér het volk van Israël, dààr het beloofde land, vol met mensen die tot de tanden gewapend waren. En alsof dat nog niet genoeg was: daar tussenin de rivier de Jordaan, die juist vanwege de voorjaarsregens boordevol water stond. Als de tien verspieters of verkenners nog geleefd hadden, dan hadden die vast en zeker wéér gezegd: "onbegonnen werk!". Maar die lelijke leugenaars, die zo listig liegende de waarheid konden spreken, zij waren vandaag gelukkig dood. En de twee goede verspieters van toen leefden gelukkig nog wel: Jozua en Kaleb! En één van die twee is zelfs door God aangesteld als opvolger van Mozes: Jozua. Jozua! En luistert u nu nog één keer goed naar de boodschap die Jozua aan de mannen, belast met militaire zaken, aan het volk heeft laten doorgeven.

Of nee! Eerst een voorbeeld. Ouders, wat doet u zondags met uw kinderen? Zegt u zondags tegen uw kinderen: "jullie móéten mee naar de kerk? Of zegt u: "jullie mógen mee naar de kerk?" Jozua zou gezegd hebben: "mogen", en dan met nadruk op "júllie"! Want het komt helaas niet in de vertalingen uit, maar Jozua heeft dat woordje "gij" -letterlijk: "gijlieden", of wat wij dan vandaag zeggen "jullie"-, Jozua heeft dat woord door de opziemers met nadruk laten uitspreken; wàt zeg ik?? Omroepen! 'k Zal 't nog eens voorlezen! "Toen beval Jozua aan de opziemers van het volk: "ga midden door de legerplaats en beveel het volk aldus: "bereid u proviand, want binnen drie dagen zult gíj -zult gíjlieden, zullen júllie- de Jordaan hier overtrekken om bezit te gaan nemen van het land dat de HERE jullie God jullie tot een bezitting geven zal!".

O zeker, het is natuurlijk wel goed wanneer wij elkaar herhaaldelijk voorhouden dat wij de belofte van Gods evangeliewoord behóren te geloven, móéten geloven! De Dordtse Leerregels zeggen dan dat het evangelie uitgaat "met bevél van geloof en bekering"! Zeker. Maar zullen we ook eens denken aan de boodschap van de opziemers van Jozua, waarin gezegd werd: "Wat zijn júllie gelukkig, dat júllie dit mogen beleven! Wat zouden zulke voorvaderen van jullie als Abraham dit grààg beleefd hebben!" Zo sprak de Here Jezus ongeveer ook eens tegen zijn discipelen. "Maar úw ogen zijn zalig om wat zij mogen zien, en úw oren zijn zalig om wat zij mogen horen! Wat zouden vele profeten en andere rechtvaardigen van vroeger graag in uw lot gedeeld hebben!"

Zeker, ik weet het maar al te goed, dat er telkens ook kerkleden geweest zijn die hun genadevoorrechten te grabbel hebben gegooid! Maar dat mag ons toch niet de goede kijk op het zaligmakende geloven doen verliezen! Ik beweer ook niet dat geloven altijd maar even makkelijk is. Wat stond de gemeente van God in de dagen van Jozua niet voor bergen van bezwaren! De Jordaan vol water, en een land vol gewapende vijanden, hier en daar zelfs met Enakieten, Enakskinderen: reuzen! Toch heeft dat Jozua niet belet het verbondsvolk van zijn tijd als het ware te feliciteren, alvást te feliciteren: "want binnen drie dagen zullen júllie de Jordaan hier oversteken!" Geloven is plicht, jawel, maar ook een vóórrecht, een gúnst, een genàde!

Ten tweede. En nu nog het tweede gedeelte van onze tekst. Daarin gaat het over een aparte boodschap die Jozua had voor de bekende 2½ stam: voor Ruben, Gat en half Manasse. Is het u ook niet opgevallen dat Jozua die boodschap niet eveneens heeft laten overbrengen door ouderen, door de opziensers of ambtslieden, maar dat Jozua die boodschap persóónlijk heeft overgebracht? Hoe dat kwam? Daar had Jozua de volgende reden voor. U zult zich zeker wel herinneren dat Israël tegen het einde van de veertig woestijnjaren -stràfjaren!- van God al verlof gekregen had in de richting van het beloofde land op te trekken, en dat het in het laatste jaar daarvan reeds twee overwinningen had behaald op Amoritische koningen, op koning Sihon van Hesbon en op koning Og van Basan. Daardoor waren de landen van die beide koningen zómaar voor het grijpen komen te liggen, en daarom hebben toen die 2½ stam aan Mozes gevraagd of het goed was dat zij zich daarin vestigden; dat zij ten oosten van de Jordaan bleven, in het Oost-Jordaanland dus. Toen Mozes dat verzoek vernam is hij er eerst wel wat van geschrokken. Ging zich nu tenslotte tóch nog weer net zoiets voordoen als veertig jaar geleden, toen er in Israël eveneens stemmen waren opgegaan van lieden die maar van een verovering van West-Jordaanland wilden afzien? Die zelfs naar de vleespotten van Egypte wilden terugkeren? Mozes was eerst met dit initiatief niet erg ingenomen. Moest nu het schip voor de tweede maal stranden, met de haven in zicht? Maar later is Mozes toch van gedachten veranderd en heeft hij dat verzoek van de 2½ stam ingewilligd. Dat kwam toen doordat die mensen hem volkomen hebben gerustgesteld. "Néé, o néé, we dénken er niet aan onze broeders die wel naar het West-Jordaanland zullen overtrekken, in de steek te laten! Aan hulp bij de verovering van dat eigenlijke Kanaän zullen wij ons zéker niet onttrekken!" Toen is Mozes van gedachten veranderd, al heeft hij wel de afspraak gemaakt dat, wanneer hij straks dood was -want Mozes zou Kanaän niet ingaan!- dat dan hogepriester Eliëzer en Jozua -Mozes' opvolger- op de nakoming van de gegeven belofte zouden toezien.

Nu, zo is het ook gegaan. Daar leest u hier nu over in het tweede deel van onze tekst. Jozua heeft zich van zijn taak gekweten en heeft tegen de 2½ stam gezegd, persóónlijk gezegd: "Denk erom! Op júllie rust nog een aparte plicht, een extra plicht, een geloofsplicht tegenover mensen, tegenover je broeders! Jullie moeten je beloften van toen-en-toen nakomen!" En we weten hoe prachtig er op de oproep van Jozua tot de 2½ stam door deze mensen is gereageerd. "Jazeker!..." zeiden ze "...u kunt op ons rekenen! Beveelt u maar, wij zullen gehoorzamen! Gaat ú ons maar moedig voor op de weg des geloofs jegens Gód, dan zullen wíj u trouwhartig volgen op de weg des geloofs jegens ménsen!"

Gemeente! Wat is dit een kostelijk voorbeeld geweest van zuivere beoefening van de gemeenschap der heiligen! We moeten niet honderduit praten over geloven in God en in al Gods beloften voor dit en voor het toekomstige leven, en intussen als kat en hond met elkaar leven! Zijn we christenen of zijn we het niet?? Het moet met de verticale lijn in orde zijn: met onze geloofshouding naar bóven, jegens Gód, maar het moet tegelijkertijd in orde zijn met de hórizontale lijn, met onze geloofshouding naar rechts en naar links, jegens elkàar! Het één niet zonder het ander! Anders zou de apostel Jacobus tot ons zeggen: "geloof zonder werken is dóód!" Geloof zonder werken lééft niet! Geloof dat niet mededeelzaam is, lééft niet! Geloven in God, in Zijn Woord, het evangelie van genade in Jezus Christus, Zijn lieve Zoon, is een heerlijke zaak! Het is een mógen, het is een vóórrecht! Maar het brengt ook zijn verplichtingen mee! Je kunt toch zeker niet vandaag in het midden van Christus' gemeente belijdenis des geloofs afleggen, en morgen diezelfde gemeente een schop geven?? Dan klópt er iets niet! Dan deugt er iets niet aan de verticale lijn -naar boven jegens Gód!-, en dan deugt er ook iets niet aan de horizontale lijn, naar links en naar rechts van ons, jegens Gods vólk! Of het is met

béide lijnen niet in de haak! Niemand kan op zijn eentje zalig worden! Jozua is niet op zijn eentje het beloofde land ingetrokken, of hoogstens met zijn geloofsmakker Kaleb, met zijn tweeën dus. Jozua heeft àlle stammen aan de overkant willen hebben!

U zult nu begrijpen wat dat voor ons betekent. Ouders! U moet uw kinderen méénemen, en niet alleen zondags, maar óók doordeweeks! Kníélt u weleens met uw kinderen?? Jongelui! Jullie moeten elkaar méénemen! Of zijn jullie te bleu om met elkaar gewoon te spreken over God en over Gods Woord en over Zijn Christus, en Zijn heil, en Zijn dienst?? Wat overigens ook voor de ouderen geldt: we moeten God niet doodzwijgen!

Enfin, ik zal het nog maar eens zeggen. Geloof is mededeelzaam; geloof zoekt opbouw. Jawel, maar dan in de weg van geméénte-opbouw, van kérkbouw, gééstelijke kerkbouw! Mozes, Jozua, Jezus Christus, ze willen de twààlf stammen hebben!

Daarom: psalm 122:

"Om mijn broeders en mijn vrienden wil ik zeggen:
vrede zij in u! Om het huis van de Here onze God
wil ik het goede voor u zoeken!"

AMEN.

lezen: Hebr. 11:1-3

zingen: psalm 27:7
psalm 100: 2 en 4
psalm 114
psalm 122

11 oktober 1970.